

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ
ТА МЕДИКО-ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
СУПРОВІД В АДАПТИВНІЙ ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ

Олена Антипова, В'ячеслав Антипов

*Санкт-Петербурзький науково-дослідний інститут
фізичної культури, Росія*

Анотація. Статтю присвячено проблемі розвитку адаптивної фізичної культури у сфері фізичної реабілітації та масового адаптивного спорту. У роботі обґрунтовується створення міжвідомчої системи науково-методичного та медико-психолого-педагогічного супроводу в адаптивній фізичній культурі з метою проведення занять з урахуванням нозологічних і вікових груп населення з обмеженими можливостями здоров'я та організації медико-педагогічного контролю.

Ключові слова: адаптивна фізична культура, фізична реабілітація, масовий адаптивний спорт

Abstract. The article is devoted to a problem of progress of adaptive physical culture in the area of physical rehabilitation and mass adaptive sports. The work substantiates the creation of an interdepartmental system of scientific, methodological and medical-psychological-pedagogical support in the adaptive physical culture for the purpose of conducting occupations taking into account nosological and age groups of people with disabilities and the organization of medical and pedagogical control.

Key words: adaptive physical culture, physical rehabilitation, mass adaptive sports

Однією з актуальних соціальних проблем сучасного суспільства є стрімко зростаюча інвалідизація населення, що скорочує людський капітал країни, веде до втрат держави в економіці і дезадаптації людей з обмеженими можливостями.

Згідно даних офіційної статистики, в Росії налічується 12,8 млн. людей з інвалідністю, з яких 65% – люди пенсійного віку, 30,4% – працездатного віку і 4,6% – діти-інваліди. Кількість залучених до адаптивної фізичної культури (АФК), включаючи базові заняття в навчальних закладах і адаптивний спорт, в сукупності становить 7,6% загальної сукупності даної категорії населення [3]. Чисельність дітей-інвалідів до 18 років, які отримують соціальні пенсії в Росії у 2013 р. збільшилася, по відношенню до 1995 року, на 27,8%. Причому, в структурі захворюваності дітей, що призводить найчастіше до інвалідизації, протягом останніх років незмінно перші місця посідають

психічні захворювання, нервові хвороби та вроджені аномалії розвитку, в тому числі з хромосомною патологією [2].

Згідно офіційних даних Міністерства спорту Російської Федерації, станом на 31 грудня 2016р. фізкультурно-оздоровчу роботу з інвалідами у всіх суб'єктах країни здійснювали 17,7 тис. установ, в т.ч. 17,3% – у сфері фізичної культури і спорту; 60,7 тис. спортивних об'єктів (20,9% від загальної кількості) були адаптовані для інвалідів. При цьому 79,2% спортивних об'єктів перебували в муніципальній власності. В цілому займалися АФК і паралімпійських спортом 977,7 тис. чол., в т.ч. 21,2% – в організаціях сфери фізичної культури і спорту [1]. Відповідно до Стратегії розвитку фізичної культури і спорту в Російській Федерації на період до 2020 року та державної програми Російської Федерації «Розвиток фізичної культури і спорту» до 2020 року кількість людей з обмеженими можливостями здоров'я, які систематично займаються адаптивною фізичною культурою і паралімпійських спортом, планується збільшити до 20% по відношенню до загальної кількості інвалідів.

Соціальне завдання залучення людей з обмеженими можливостями до систематичних занять АФК, масовим адаптивним спортом, проведення фізичної реабілітації вимагає наявності комплексного методичного, медичного, психологічного і педагогічного забезпечення.

Мета дослідження – пошук шляхів підвищення якості життя людей з обмеженими можливостями на основі адаптивної фізичної культури з використанням науково-методичного та медико-психолого-педагогічного супроводу занять.

Завдання етапу дослідження, викладеного в конкретній статті – розробка алгоритму системи комплексного наукового і медико-психолого-педагогічного супроводу занять у фізичній реабілітації та масовому адаптивному спорті.

Нами пропонується створення мережі міжвідомчих районних центрів комплексного супроводу адаптивної фізичної культури. При цьому координуючим Міжвідомчим центром має бути регіональний центр. Це дозволить уникнути міжвідомчої роз'єднаності при організації надання послуг фізичної реабілітації та масового адаптивного спорту; сконцентрувати наукові та медико-психолого-педагогічні ресурси; забезпечити розробку стандартів з надання вищеназваних послуг; підвищити їх якість і безпеку для здоров'я осіб, які займаються. В даний час послуги фізичної реабілітації і АФК надаються різними організаціями в сфері фізичної культури і спорту, освіти, охорони здоров'я, праці та соціального захисту, а також Всеросійськими громадськими організаціями. При цьому взаємодія між ними відсутня. Організація міжвідомчих центрів дозволить застосувати експертні системи в процесі організації та надання реабілітаційних, оздоровчих, рекреаційних та спортивних послуг для осіб з обмеженими можливостями здоров'я (рис. 1).

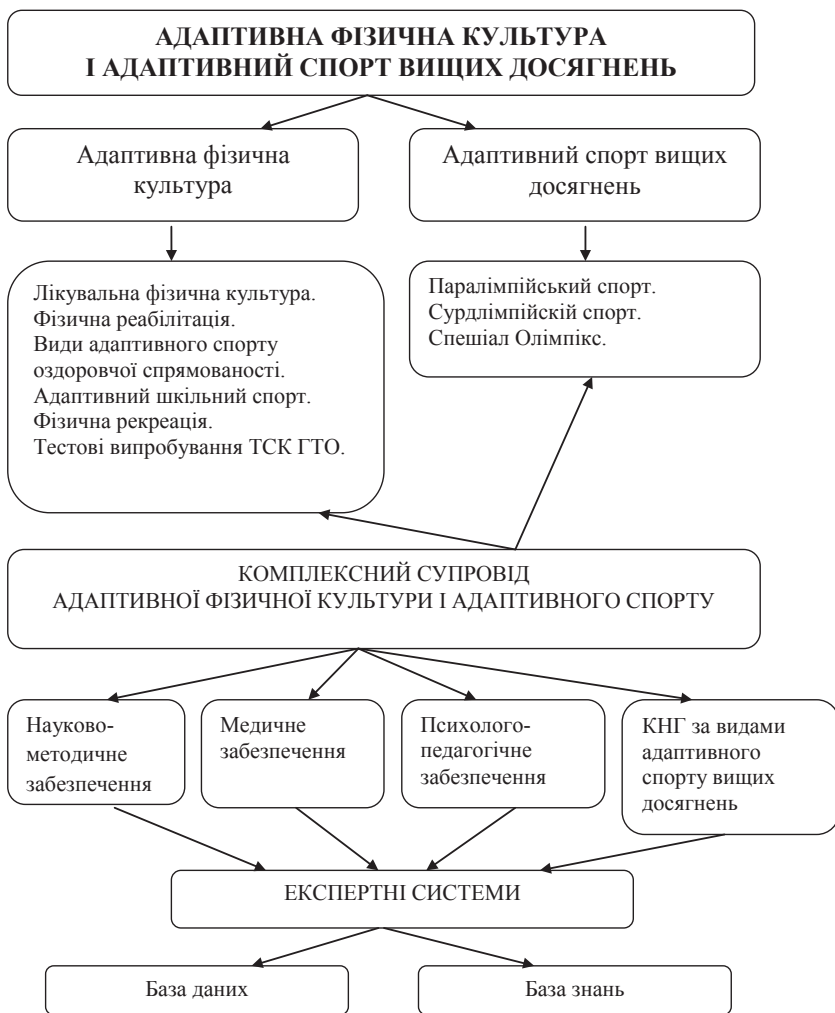

Рис. 1 Схема комплексного супроводу адаптивної фізичної культури і адаптивного спорту

Висновок. Облік організаційно-управлінських факторів обумовлює створення дієвої системи розвитку адаптивної фізичної культури, фізичної реабілітації та масового адаптивного спорту, дозволяє відстежувати динаміку розвитку адаптивного напрямки фізичної культури, ефективно використовувати людський капітал і наукові ресурси. Крім того, даний підхід дозволяє змістити акценти з паралімпійського спорту (адаптивного спорту вищих досягнень)

сягнень) на фізичну реабілітацію та організацію послуг масового адаптивного спорту, спрямованих на залучення до фізичної активності представників різних вікових категорій населення з обмеженими можливостями здоров'я.

Список використаних джерел:

1. Адаптивная физическая культура и спорт [Электронный ресурс]. – Режим доступа: URL: <http://www.minsport.gov.ru/sport/paralympic/> (дата просмотра: 19.02.2018).
2. Кривоножкина П. С. Особенности нервной системы и диапазон нейропластичности у детей с гемоплегической формой детского церебрального паралича : автореф. дис. ... канд. мед. наук : [спец.] 14.01.08 «Педиатрия» / Кривоножкина Полина Станиславовна ; Волгоград. гос. мед. ун-т. – Волгоград, 2015. – 25 с.
3. Развитие физической культуры и спорта: отчет о ходе реализации Государственной программы Российской Федерации за 2014 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа URL: <http://www.minsport.gov.ru/activities/reports/> (дата просмотра: 16.02.2016).